

4) після закінчення строку, встановленого в договорі поруки. У разі, якщо такий строк не встановлено, порука припиняється, якщо кредитор протягом шести місяців від дня настання строку виконання основного зобов'язання не пред'явить вимоги до поручителя. Якщо строк основного зобов'язання не встановлений або встановлений моментом пред'явлення вимоги, порука припиняється, якщо кредитор не пред'явить позову до поручителя протягом одного року від дня укладення договору поруки.

Вирішення питання про застосування норми ст. 559 ЦК до припинення правовідносин, що виникають із зобов'язання припинення іпотеки, залежить, передусім, від того, чи є їй альтернатива в зобов'язаннях, забезпечених іпотекою. Вбачається, що у такому випадку доцільно застосовувати конструкцію змішаного договору. Якщо ж укладений договір опосередковує два чи кілька різнорідних відносин та об'єднує умови, об'єктивно необхідні для формування зобов'язань різних типів, він стає змішаним договором [5, с. 60].

Суттєвими ознаками, що характеризують змішані договори в такому разі, вважаються поєднання елементів різних договорів і виникнення на цій основі двох і більше зобов'язань, до кожного з яких застосовуються правила про відповідний вид зобов'язань. Згідно з ч. 2 ст. 628 ЦК України сторони мають право укласти договір, в якому містяться елементи різних договорів (змішаний договір). В даному випадку до відносин сторін у змішаному договорі застосовуються у відповідних частинах положення актів цивільного законодавства про договори, елементи яких містяться у змішаному договорі, якщо інше не встановлено договором або не випливає із суті змішаного договору. З даного правила можна зробити висновок, що спеціальні норми, які регулюють договори, що ввійшли до змішаного договору, мають пріоритет при колізії з нормами загальної частини зобов'язального права. Однак такий варіант рішення, як передбачено в тій самій нормі, не може бути застосований, якщо інше встановлено договором або випливає із суті змішаного договору [6, с. 60].

У згаданому випадку до відносин сторін у змішаному договорі застосовуються у відповідних частинах положення актів цивільного законодавства про договори, елементи яких містяться у змішаному договорі, якщо інше не встановлено договором або не випливає із суті змішаного договору.

Договір іпотеки є змішаним договором, який містить у собі елементи договорів застави і поруки. Елементи договорів поруки і майнової поруки не суперечать один одному, а навпаки, об'єднують умови, які є необхідними для формування забезпечувальних зобов'язань. Такою умовою є забезпечення обов'язку поручителя (майнового поручителя) відповідати перед кредитором за порушення основного зобов'язання боржником у визначеному законом та договором обсягу (для майнового поручителя – в межах предмета іпотеки). *Таким чином, у разі збільшення обсягу відповідальності майнового поручителя без його згоди або невчасного повідомлення про зміну умов основного зобов'язання задля недопущення звернення стягнення на майно майнового поручителя в іпотечних правовідносинах слід застосовувати альтернативні норми змішаного договору, що регулюють підстави припинення договору поруки, закріплені в ст. 559 ЦК України.*

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. *Новий тлумачний словник української мови*. У 4-х т. Т. 3. – К.: Видавництво «Аконіт», 2001. – 927 с.
2. *Новий тлумачний словник української мови*. У 4-х т. Т. 2. – К.: Видавництво «Аконіт», 2001. – 911 с.
3. *Рибачок В. А.* Процедура нотаріального посвідчення договору іпотеки: історія та сучасність: дис... на здобут. наук. ступ. канд. юрид. наук за спеціальністю 12.00.03. – К., 2011 – 24 с.
4. *Михальнюк О. В.* Порука у цивільному праві: теорія та практика. Монографія. – К.: КНТ, 2008. — 268 с.
5. *Иоффе О. С.* Обязательственное право / О. С. Иоффе. – М.: Юридическая литература, 1975. – 880 с.
6. *Лідовець Р. А.* Змішані договори в цивільному праві України: дис.. на здобут ступеня канд. юрид. наук / Р. А. Лідовець. – Львів, 2005. – 203 с.

The paper investigates the relationship between the concepts «guarantor» and «property guarantor» as well as the possibility of applying the mixed contract to design standards that govern the grounds for termination property guarantees.

В статті досліджується соотношение понять «поручитель» и «имущественный поручитель», а также возможность применения конструкции смешанного договора к нормам, регламентирующим основания прекращения имущественного поручительства.

СУДОВІ ВИКЛИКИ І ПОВІДОМЛЕННЯ ЗА ЦПК, КАС ТА ГПК УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Хіміч С. П.,

молодший науковий співробітник відділу юрисдикційних форм правового захисту суб'єктів приватного права НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України

У статті аналізуються засоби інформування учасників судового процесу про час і місце судового засідання згідно із ЦПК, КАС та ГПК України, зроблено порівняльний аналіз цих кодексів.

Ключові слова: судові виклики, судові повідомлення, судові повістки, судові повістки про виклик, судові повістки-повідомлення, ухвала, відкриття провадження.

Основним засобом інформування учасників судового процесу про час і місце судового засідання згідно з Цивільним процесуальним кодексом (далі – ЦПК) України та Кодексом адміністративного судочинства (далі – КАС) України є судові повістки, які поділяють на судові повісти про виклик і судові повісти-повідомлення [1]. Так, ЦПК і КАС України мають конкретні статті, які регламентують як судові повістки, так і судові повістки-повідомлення. Так, згідно з ч. 2 ст. 33 КАС України передбачено, що повістки про виклик до суду надсилаються особам, які беруть участь у справі, свідкам, експертам, спеціалістам, перекладачам, а повістки-повідомлення – особам, які беруть участь у справі, з приводу вчинення процесуальних дій, у яких участь цих осіб не є обов'язковою, і це все охоплено однією статтею [2]. А в ЦПК України приділено увагу окремо судовим повісткам-повідомленням (ст. 93), а також окремо повісткам про виклик (ст. 91–92, 94).

Отже, можна зробити висновок, що ЦПК та КАС України передбачають дві форми доведення до відома учасників процесу їх права чи обов'язку з'явитися до суду для участі в процесі чи процесуальній дії. Це судові виклики та судові повідомлення.

Метою цієї статті є порівняльний аналіз засобів і способів повідомлення судом учасників судового процесу, закріплених в ЦПК, КАС та ГПК України.

Що стосується Господарського процесуального кодексу (далі – ГПК) України, то ним передбачено єдину форму доведення до відома учасників процесу їх права чи обов'язку з'явитися до суду для участі в процесі чи процесуальній дії – ухвалу. Так, суддя, прийнявши позовну заяву, не пізніше трьох днів з дня її надходження виносить і надсилає сторонам, прокурору, якщо він є заявником, ухвалу про порушення провадження у справі, в якій вказується про прийняття позовної заяви, призначення справи до розгляду в засіданні господарського суду, про час і місце його проведення, необхідні дії щодо підготовки справи до розгляду в засіданні. Ухвала про порушення провадження у справі надсилається зазначеним особам за повідомленою ними господарському суду поштовою адресою (ч. 1 ст. 64) [7].

У процесуальних кодексах, в цілому, дещо подібні засоби інформування учасників процесу, хоча і є відмінність в ЦПК і КАС України від ГПК України.

У ГПК України, на відміну від ЦПК та КАС України, чітко прописаний строк відкриття провадження у справі після отримання суддею позовної заяви (не пізніше трьох днів з дня її надходження), він виносить і надсилає сторонам, прокурору, якщо він є заявником, ухвалу про порушення провадження у справі, в якій вказується про прийняття позовної заяви, призначення справи до розгляду в засіданні господарського суду, про час і місце його проведення, необхідні дії щодо підготовки справи до розгляду в засіданні.

У ЦПК України йдеться про те, що судова повістка про виклик повинна бути вручена з таким розрахунком, щоб особи, які викликаються, мали достатньо часу для явки до суду і підготовки до участі в судовому розгляді справи, але не пізніше ніж за три дні до судового засідання, а судова повістка-повідомлення – завчасно. В КАС України взагалі не йдеться про строки, які зазначаються і в ЦПК, і в ГПК України.

У зв'язку з цим, вирішуючи питання про час і спосіб відправлення судової повісти, суду слід враховувати, що учасники процесу повинні мати достатньо часу для явки до суду і підготовки до участі в судовому процесі у вчиненні окремої процесуальної дії. Саме тому строк вручення судової повістки має визначитися судом окремо в кожному конкретному випадку з урахуванням характеру тої чи іншої справи, а також часу, об'єктивно необхідного для доставки повістки обраним судом способом (поштою, телеграмою, факсом тощо) і для з'явлення особи до зали судового засідання (на місце вчинення окремої процесуальної дії) [3].

Норми процесуальних кодексів стосовно ненадання сторонами інформації щодо їх поштової адреси є подібними. Так, у ГПК України ухвала про відкриття провадження у справі надсилається за адресою місцезнаходження (місця проживання) сторін, що зазначена в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. У разі відсутності сторін за такою адресою, вважається, що ухвала про порушення провадження у справі вручена їм належним чином (ст. 64). У ЦПК і КАС України в разі ненадання особами, які беруть участь у справі, інформації щодо їх адреси, судова повістка надсилається: юридичним особам та фізичним особам – підприємцям – за адресою місцезнаходження (місця проживання), що зазначена в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців; фізичним особам, які не мають статусу підприємців, – за адресою їх місця проживання чи місця перебування, зареєстрованою у встановленому законом порядку. У разі відсутності осіб, які беруть участь у справі, за такою адресою, вважається, що судовий виклик або судове повідомлення вручене їм належним чином.

Слід зазначити, що в ЦПК України ширше розкривається питання стосовно ненадання сторонами інформації щодо їх поштової адреси. Так, Кодекс передбачає, що якщо насправді особа не проживає за адресою, повідомленою суду, судова повістка може бути надіслана за місцем її роботи (ч. 7 ст. 74) [6]. Також судова повістка юридичній особі направляє за її місцезнаходженням або за місцезнаходженням її представництва, філії, якщо позов виник у зв'язку з їх діяльністю (ч. 8 ст. 74). Відповідач, зареєстроване місце проживання (перебування), місцезнаходження чи місце роботи якого невідоме, викликається до суду через оголошення у пресі. З опублікуванням оголошення про виклик відповідач вважається повідомленим про час і місце розгляду справи (вчинення окремої процесуальної дії) (ч. 9 ст. 74).

Слід зазначити, що відповідне оголошення має бути опубліковане завчасно, тобто з таким розрахунком, щоб відповідач, місце знаходження якого невідоме, мав достатньо часу для явки до суду і підготовки до участі в судовому розгляді справи (при вчиненні окремої процесуальної дії), але не пізніше ніж за сім днів до судового засідання.

Друкований орган, у якому розміщуються оголошення про виклик відповідача протягом наступного року, визначається не пізніше 1 грудня поточного року в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України (ч. 10 ст. 74). Порядок визначення друкованого засобу масової інформації, в якому розміщуються оголошення про виклик до суду відповідача, третіх осіб, свідків, місце фактичного проживання (перебування) яких невідоме, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25 січня 2006 р. № 52. Відповідно до цього Порядку оголошення про виклик до суду публікується в установлені законодавством строки у друкованому засобі масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та в друкованому засобі масової інформації місцевої сфери розповсюдження за останнім відомим місцем проживання (перебування) на території України відповідача, третіх осіб, свідків.

Перелік таких друкованих засобів масової інформації визначається Кабінетом Міністрів України щороку не пізніше 1 грудня. Зокрема, у своєму Розпорядженні «Про друковані засоби масової інформації загальнодержавної та місцевої сфери розповсюдження» від 19 листопада 2008 р. № 1443-р, в яких розміщуються оголошення про виклик до суду відповідача, третіх осіб, свідків, місце фактичного проживання (перебування) яких невідоме, Кабінет Міністрів України визначив друкованим засобом інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, в якому розміщуються оголошення про виклик до суду відповідача, місце фактичного проживання (перебування) якого невідоме, газету «Урядовий кур'єр».

ЦПК і КАС України, на відміну від ГПК України, визначається детальний перелік обов'язкових реквізитів повістки про виклик, зокрема, вони мають містити: 1) ім'я фізичної особи чи найменування юридичної особи, якій адресується повістка; 2) найменування та адресу суду; 3) зазначення місця, дня і часу явки за викликом; 4) назву справи, за якою робиться виклик; 5) зазначення, в якості кого викликається особа (як позивач, відповідач, третя особа, свідок, експерт, спеціаліст, перекладач); 6) зазначення, чи викликається особа в судове засідання чи у попереднє судове засідання, а у разі повторного виклику сторони у зв'язку з необхідністю дати особисті пояснення – про потребу дати особисті пояснення; 7) у разі необхідності – пропозицію особі, яка бере участь у справі, подати всі раніше неподані докази; 8) зазначення обов'язку особи, яка одержала судову повістку в зв'язку з відсутністю адресата, за першої можливості вручити її адресату; 9) роз'яснення про наслідки неявки залежно від процесуального статусу особи, яка викликається (накладення штрафу, примусовий привід, розгляд справи за відсутності, залишення заяви без розгляду), і про обов'язок повідомити суд про причини неявки.

Однак перелік КАС України, на відміну від ЦПК України, не містить інформації про те, чи викликається особа в судове засідання чи у попереднє судове засідання, а у разі повторного виклику сторони у зв'язку з необхідністю дати особисті пояснення – про потребу дати особисті пояснення.

У разі, якщо виклик особи здійснюється через засоби масової інформації, відповідне оголошення має містити ті самі реквізити, що й судова повістка про виклик, за винятком пункту про обов'язок особи, яка одержала судову повістку в зв'язку з відсутністю адресата, за першої можливості вручити її адресатові, адже інформації з оголошення буде сприйняття невизначеним колом суб'єктів. В оголошенні слід також зазначити, що з моменту його опублікування відповідач вважається повідомленим про час і місце розгляду справи (ч. 9 ст. 74 ЦПК України).

На відміну від судової повістки про виклик, до змісту судової повістки-повідомлення обидва Кодекси (ЦПК і КАС України) висувають менше вимог. Це зумовлено тим, що участь при вчиненні окремої процесуальної дії осіб, які інформуються за допомогою повістки-повідомлення, є необов'язковою.

Отже, судова повістка-повідомлення повинна містити найменування та адресу суду, назву справи, вказівку про те, яку дію буде вчинено, місце, день і час її вчинення, а також про те, що участь у її вчиненні для цієї особи не є обов'язковою.

Що стосується ГПК України, а саме, ухвали про порушення провадження у справі, яка надсилається зазначеним особам лише за повідомленою ними господарському суду поштовою адресою, або у разі ненадання сторонами інформації щодо їх поштової адреси, ухвала про відкриття провадження у справі надсилається за адресою місцезнаходження (місця проживання) сторін, що зазначена в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, то в самій ухвалі про порушення провадження у справі визначається значно менший перелік обов'язкових реквізитів, ніж в ЦПК та КАС України, в якій вказується про прийняття позовної заяви, призначення справи до розгляду в засіданні господарського суду, про час і місце його проведення, необхідні дії щодо підготовки справи до розгляду в засіданні.

Згідно з ЦПК України (ч. 3 ст. 75) і КАС України (ч. 3 ст. 34) разом із судовою повісткою можуть також надсилатися копії процесуальних документів (наприклад, відповідно до ч. 3 ст. 36 ЦПК України особам, які беруть участь у справі, разом із повісткою про виклик у попереднє судове засідання може бути надіслана копія заяви про залучення третьої особи). При цьому у повістці слід зазначити, які документи надсилаються і про право адресата подати заперечення та відповідні докази на їх підтвердження.

Згідно з ГПК України позивач, прокурор самі зобов'язані при поданні позову надіслати сторонам копії позовної заяви та доданих до неї документів відповідно до кількості відповідачів та третіх осіб листом з описом вкладення (ч. 1 ст. 56), тобто разом із ухвалою копії процесуальних документів не надсилаються.

Стосовно порядку вручення судових повісток, то ЦПК України та КАС України досить детально регламентують перелік щодо порядку вручення судових повісток. Стосовно ГПК України, то там такі норми відсутні.

КАС України чітко передбачає, що повістка може бути вручена безпосередньо в суді (ч. 1 ст. 35). Подібні норми в ЦПК та ГПК України відсутні.

Особа вважається належним чином повідомленою, якщо зафіксовано факт отримання нею судової повістки, її відмови в отриманні повістки з додержанням правил доставки та вручення судових повісток або в засобах масової інформації надруковано оголошення про виклик. Все це стосується лише ЦПК та КАС України, оскільки в Кодексах це чітко прописано та передбачено певними статтями. Що стосується ГПК України, то в ньому так чітко це не регламентується як стосовно ухвали про порушення провадження у справі.

ЦПК і КАС України містять ідентичні норми стосовно того, що для того, щоб суд отримав інформацію про одержання судової повістки, разом із нею адресату направляється розписка, яка має містити: найменування суду, ім'я (найменування) особи, якій адресована повістка, дату та час її з'явлення до суду, дату вручення повістки і підпис одержувача або причини невручення повістки тощо (додаток 36 до п. 6.5.1 Інструкції з діловодства в місцевому загальному суді, затвердженої наказом Державної судової адміністрації України від 27 червня 2006 р. № 68 [4]).

ЦПК України, на відміну від КАС України, передбачає також норму про те, що якщо особу, якій адресовано судову повістку, не виявлено в місці проживання, повістку під розписку вручають відповідній житлово-експлуатаційній організації або виконавчому органу місцевого самоврядування (ч. 3 ст. 76).

Порівняємо процесуальні норми про вручення судових повісток особі, яка бере участь у справі, але якщо вона, наприклад, перебуває під вартою, відбуває покарання у вигляді довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, тримання у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, обмеження волі, арешту. В такому випадку згідно з ЦПК та КАС України повістка та інші судові документи вручаються їй під розписку адміністрацією місця утримання особи, яка негайно надсилає розписку цієї особи до суду (ч. 6 ст. 76 ЦПК, ч. 6 ст. 35 КАС).

Лише в КАС України чітко регламентується час вручення повістки (ст. 36), де зазначено, що часом вручення повістки вважається день заповнення розписки адресатом, його представником, повнолітнім членом сім'ї адресата, який проживає разом з ним, службовою особою органу, підприємства, установи, організації. В ЦПК України подібна норма передбачається (ч. 2 ст. 76), проте не окремою статтею як у КАС України. Що стосується ГПК України, то ст. 87 передбачено, що ухвали надсилаються сторонам, прокурору, третім особам, які брали участь в судовому процесі, але не були присутні у судовому засіданні, рекомендованим листом з повідомленням про вручення не пізніше трьох днів з дня їх прийняття або за їх зверненням вручаються їм під розписку безпосередньо у суді.

КАС України також передбачає виклик шляхом надсилання тексту повістки електронною поштою, факсимільним повідомленням (факсом, телефаксом), телефонограмою (ч. 1, 2 ст. 38). Отже, суб'єкту владних повноважень текст повістки надсилається електронною поштою (факсимільним повідомленням) на адресу електронної пошти або на номер факсу (телефаксу), які містяться у Єдиній базі даних електронних адрес, номерів факсів (телефаксів) суб'єктів владних повноважень. Суб'єкт владних повноважень повинен за допомогою електронної пошти (факсу, телефону) негайно підтвердити суду про отримання тексту повістки. Текст такого підтвердження роздруковується, а телефонне підтвердження записується відповідним працівником апарату суду і приєднується секретарем судового засідання до справи. Таке підтвердження є достатнім доказом належності повідомлення суб'єкта владних повноважень про дату, час і місце судового розгляду. Якщо протягом двох робочих днів з дня направлення тексту повістки підтвердження від суб'єкта владних повноважень не надійшло, секретар судового засідання складає про це довідку, що приєднується до справи і є достатнім доказом належності повідомлення суб'єкта владних повноважень про дату, час і місце судового розгляду.

У ЦПК України є така норма, що передбачає розшук відповідача (ст. 78), тобто, якщо місцеперебування відповідача в справах з позовами про стягнення аліментів або про відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, невідоме, суд ухвалою оголошує його розшук. Розшук проводиться органами внутрішніх справ, а витрати на його проведення стягуються з відповідача в дохід держави за рішенням суду. В КАС та ГПК України такої норми не передбачено.

Листом Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України від 28.08.2013 р. № 1/06-1-805 як Генерального державного замовника Національної програми інформатизації погоджено Концепцію галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції та інших установ судової системи (далі – Концепція), яка розроблена Державною судовою адміністрацією України на виконання вимог Порядку формування та виконання галузевої програми інформатизації і проекту інформатизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.2001 р. № 1702. Відповідно до цієї Концепції, з метою створення необхідних умов для забезпечення громадян і суспільства своєчасною, достовірною та повною інформацією про діяльність судів шляхом широкого використання інформаційних технологій та на виконання законів України «Про судоустрій і статус суддів», «Про доступ до судових рішень», «Про Національну програму інформатизації», Положення про Єдину судову інформаційну систему України, погодженого рішенням Ради суддів України від 25.12.2009 р. № 106, Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затвердженого рішенням Ради суддів України від 26.11.2010 р. № 30, та з метою забезпечення відкритості, організаційного забезпечення діяльності судів загальної юрисдикції та інших установ судової системи, одним із пріоритетних напрямів завдань Державної судової адміністрації України є здійснення заходів з реалізації державної політики в сфері інформатизації.

Отже, однією із складових цієї Концепції є проект «Електронний суд». Необхідність впровадження підсистеми «Електронний суд» відповідно до Концепції зумовлена, по-перше, забезпеченням своєчасного отримання повісток та повідомлень про розгляд судових справ; по-друге, це є значною економією коштів на здійснення поштової кореспонденції. Основними складовими цієї підсистеми є: забезпечення повної комп'ютеризації процесів судового діловодства, формування єдиного електронного архіву судових документів; забезпечення відкритого доступу учасників судового процесу до інформації шляхом створення відповідних Online-сервісів у мережі Інтернет і встановлення в приміщеннях суду інформаційно-довідкових кіосків; системи електронного відправлення та приймання процесуальних документів із застосуванням електронного цифрового підпису; налагодження системи електронного обміну з базами даних інших державних органів та установ.

Так, відповідно до наказу Державної судової адміністрації України «Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу» від 31.05.2013 р. № 72 (далі – Наказ) з 17.06.2013 р. був запроваджений в місцевих та апеляційних судах загальної юрисдикції такий обмін електронними документами між судом та учасниками судового процесу, із застосуванням автоматизованої системи документообігу суду, відповідно до Тимчасового регламенту обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу, затвердженого наказом Державної судової адміністрації України від 07.09.2012 р. № 105. Тимчасовий регламент обміну електронними документами між судом і учасниками судового процесу (далі – Регламент) визначає порядок подання учасниками судового процесу до суду документів в електронному вигляді, а також надсилання таким учасникам процесуальних документів в електронному вигляді, разом із документами у паперовому вигляді, відповідно до процесуального законодавства. Проте це стосується лише ЦПК України та КАС України, а чинний ГПК України, на жаль, не передбачає такий порядок.

Ідея електронного інформування виникла ще наприкінці 80-х років ХХ ст. У 1988 р. Федеральні суди США започаткували нову систему PAPER. Вона забезпечувала цілодобовий доступ до судових актів через Інтернет. У 2001 р. кількома судами США було протестовано систему подання звернень Electronic Case Files (ECF), а в 2004 р. цю систему було впроваджено в усі окружні та апеляційні суди. Вона надає судам можливість відкривати доступ до документів через Інтернет.

Отже, порівняльний аналіз судових викликів і повідомлень свідчить про важливу гарантію захисту прав та інтересів учасників процесуальних правовідносин у цілому, у зв'язку з чим надає можливість навіть уніфікації загальних положень ЦПК, ГПК і КАС України щодо судових викликів і повідомлень.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що Україна як держава, яка намагається відповідати світовим та європейським стандартам здійснення правосуддя, не може стояти осторонь процесів інформатизації, які поступово проникають у кожен сферу діяльності людини та суспільства. Саме тому для створення ефективного електронного судочинства, заснованого на використанні новітніх сучасних технологій, необхідне прийняття змін до процесуальних кодексів України, які б чітко визначили процедуру електронної взаємодії судів й учасників процесу та зробили би її ефективною і зручною як для кожного громадянина окремо, так і для судівства в цілому.

Таким чином, з викладеного вище можна зробити висновок, що уніфікація процесуальних Кодексів (ЦПК, КАС та ГПК України) забезпечить реалізацію учасниками процесуальних правовідносин право на особисту участь у процесі, їх поінформованість про час і місце судового розгляду, повноту та своєчасність вирішення судових спорів усіх рівнів в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. *Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар* / С. С. Бичкова, Ю. В. Білоусов, В. І. Бірюков та ін.; За заг. ред. С. С. Бичкової. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К.: Атіка, 2010. – 896 с.
2. *Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар* / За ред. С. В. Ківалова, О. І. Харитонової / Ківалов С. В., Харитонova О. І., Пасенюк О. М., Аракелян М. Р. та ін. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2005. – 552 с.
3. *Цивільне процесуальне право України: підручник* / Бичкова С. С., Бірюков І. А., Бобрик В. І. та ін.; За заг. ред. С. С. Бичкової. – К.: Атіка, 2009. – 760 с.
4. *Інструкція з діловодства в місцевому загальному суді* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/35502-vneseno_zmini_do_instrukcii_z_dilovodstva_u_miscevomu_zagaln.html.
5. *Кодекс адміністративного судочинства України (в редакції станом на 11.08.2013)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/page2>.
6. *Цивільний процесуальний кодекс України (в редакції станом на 11.08.2013)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/page3>.
7. *Господарський процесуальний кодекс України (в редакції станом на 11.08.2013)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/page>.

In the article facilities of informing of participants of trial are analysed about time and place of the judicial meeting, in obedience to CPK, CASHDESKS and GPK of Ukraine, the comparative analysis of these Codes is done.

В статті аналізуються средства інформирования участников судебного процесса о времени и месте судебного заседания согласно ЦПК, КАС и ГПК Украины, сделан сравнительный анализ этих Кодексов.